

Wzrost notowań rządu

20 lat Fundacji CBOS 1997–2017

Od 11 kwietnia 1997 r., od wejścia w życie ustawy z dnia 20 lutego 1997 r. o fundacji Centrum Badania Opinii Społecznej, **CBOS DZIAŁA JAKO FUNDACJA.**

Dwadzieścia lat w życiu politycznym, społecznym i w życiu fundacji to dużo. Wiele się przez ten czas zdarzyło.

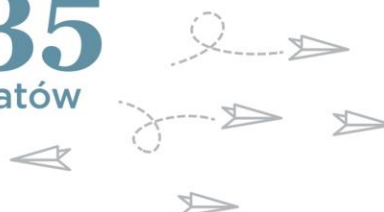
CBOS ZREALIZOWAŁ

836
badań

REZULTATY BADAŃ STATUTOWYCH UDOSTĘPNILIŚMY
SPOŁECZEŃSTWU, MEDIOM, INSTYTUCJOM PUBLICZNYM
I ORGANOM PAŃSTWOWYM W POSTACI

3735
komunikatów

PRACOWAŁO DLA NAS

3600
ankieterów

PRZEBADALIŚMY PONAD

1 000 000
respondentów

Naszym czytelnikom, naszym respondentom i sobie życzymy kolejnych lat owocnych i inspirujących badań, upowszechniania płynącej z nich wiedzy o społeczeństwie, a także popularyzacji dorobku fundacji CBOS.

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

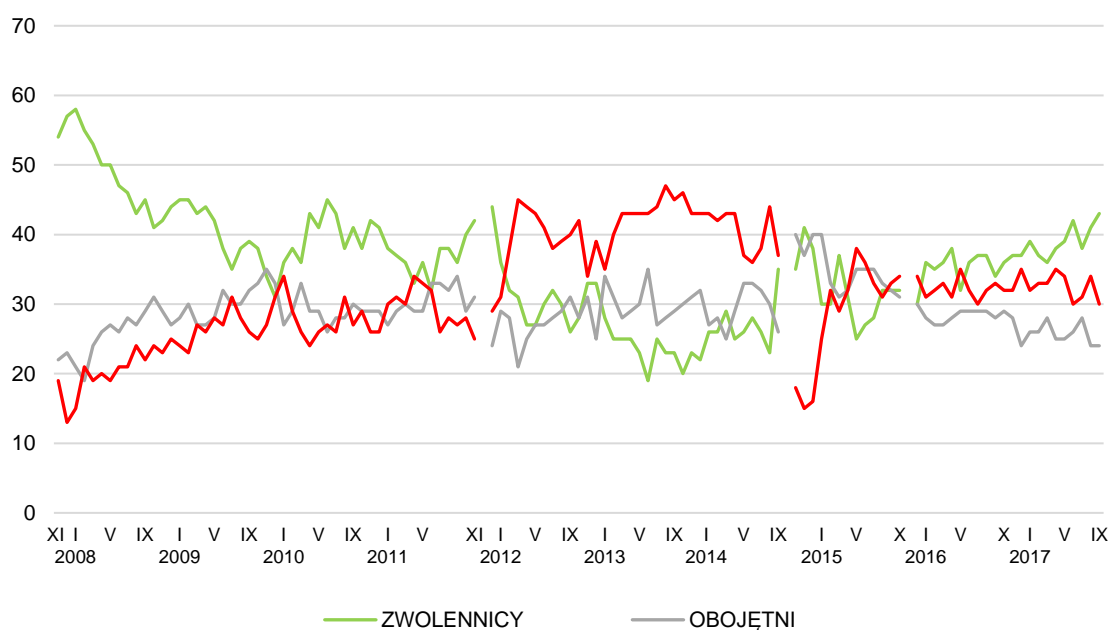
Notowania gabinetu Beaty Szydło się poprawiły. We wrześniu¹ opinie o rządzie są najlepsze od początku jego funkcjonowania.

POPARCIE DLA RZĄDU

Wzrósł poziom identyfikacji z rządem. Obecnie do jego zwolenników zalicza się 43% respondentów (o 2 punkty procentowe więcej niż w sierpniu). Przeciwnych obecnej ekipie rządowej jest 30% badanych (spadek o 4 punkty). Obojętność wobec rządu, tak jak miesiąc temu, wyraża niespełna jedna czwarta ankietowanych (24%).

CBOS

RYS. 1. Stosunek do rządu

Do listopada 2011 roku wskazania dotyczyły pierwszego rządu Donalda Tuska, od grudnia 2011 roku – drugiego rządu Donalda Tuska, od października 2014 roku dotyczyły rządu Ewy Kopacz, a od grudnia 2015 roku dotyczą rządu Beaty Szydło. Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (328) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganym komputerowo (CAPI) w dniach 7–14 września 2017 roku na liczącej 985 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

TABELA 1

Stosunek do rządu	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2016				2017								
	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
	w procentach												
Zwolennicy	34	36	37	37	39	37	36	38	39	42	38	41	43
Przeciwnicy	33	32	32	35	32	33	33	35	34	30	31	34	30
Obojętni	28	29	28	24	26	26	28	25	25	26	28	24	24
Trudno powiedzieć	5	3	3	4	3	4	3	2	2	3	3	2	3

Ogólnie rzecz biorąc, rząd cieszy się największym poparciem wśród osób z wykształceniem podstawowym (58%), stosunkowo słabo sytuowanych – o miesięcznych dochodach *per capita* poniżej 1000 zł (51%), mieszkańców wsi (52%) oraz wśród badanych w wieku 55+ (52%). Częściej identyfikują się z nim mężczyźni (46%) niż kobiety (39%). Relatywnie dużo przeciwników rządu jest wśród najlepiej wykształconych i sytuowanych (42% wśród osób z wyższym wykształceniem, 40% wśród respondentów o miesięcznych dochodach na członka rodziny w wysokości co najmniej 2000 zł), a szczególnie dużo wśród mieszkańców największych miast, liczących 500 tys. i więcej ludności (48%). Z kolei obojętność najczęściej wyrażają ludzie młodzi – od 18 do 24 roku życia (38%), a także najgorzej sytuowani – o miesięcznych dochodach *per capita* poniżej 650 zł (38%).

Stosunek do rządu najsilniej określa jednak orientacja polityczna i – szerzej – światopoglądowa. Zdecydowanie najwięcej zwolenników rządu jest wśród osób deklarujących prawicowe poglądy polityczne (73%) oraz wśród respondentów najbardziej religijnych – uczestniczących w praktykach religijnych kilka razy w tygodniu (75%), a ponadprzeciętnie dużo wśród praktykujących raz w tygodniu (55%). Z kolei szczególnie często do przeciwników rządu zaliczają się badani o orientacji lewicowej (64%) oraz respondenci nieuczestniczący w praktykach religijnych (52%).

W potencjalnych elektoratach rząd może liczyć na poparcie sympatyków PiS (i partii koalicyjnych). Ponadto rząd ma więcej zwolenników niż przeciwników wśród potencjalnych wyborców Kukiz'15. Popiera go także co trzeci sympatyk PSL. Jednoznacznie przeciwni obecnej ekipie rządowej są wyborcy PO i Nowoczesnej. Wśród osób niemających określonych preferencji partyjnych oraz wśród niegłosujących najczęstszą postawą wobec rządu jest obojętność, przy czym wśród niezdecydowanych więcej jest przeciwników rządu niż jego zwolenników, a wśród biernych politycznie – odwrotnie.

TABELA 2

Potencjalne elektoraty*	Deklarowany stosunek do rządu			
	zwolennicy	przeciwnicy	obojętni	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Polską Razem)	88	0	11	1
Kukiz'15	40	29	31	0
Polskie Stronnictwo Ludowe	33	48	19	0
Nowoczesna Ryszarda Petru	6	84	10	0
Platforma Obywatelska	4	71	24	1
Niezdecydowani, na kogo głosować	22	32	37	9
Niegłosujący	31	26	36	7

* Określone na podstawie deklaracji poparcia danego ugrupowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych

OCENA WYNIKÓW DZIAŁALNOŚCI RZĄDU

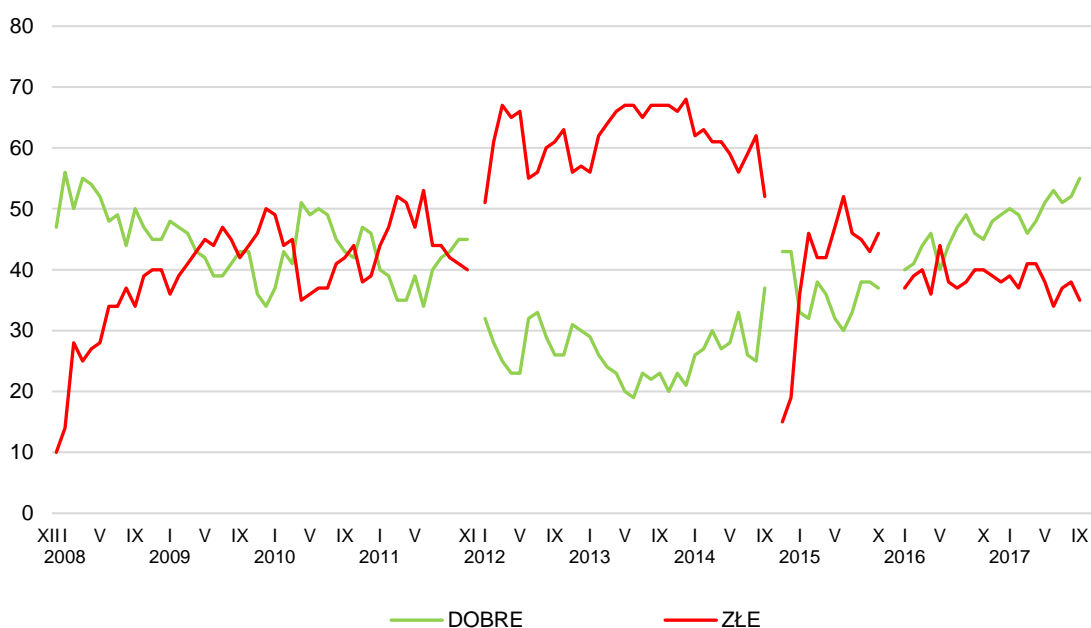
Poprawiły się oceny działalności rządu. Efekty jego pracy dobrze ocenia 55% badanych (od sierpnia wzrost o 3 punkty procentowe). Niezadowoleni z dokonań rządu stanowią 35% ogółu (spadek o 3 punkty).

TABELA 3

Jak by Pan(i) ocenił(a) wyniki działalności rządu premier Beaty Szydło od czasu objęcia przez nią władzy?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2016				2017								
	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
	w procentach												
Dobrze	46	45	48	49	50	49	46	48	51	53	51	52	55
Źle	40	40	39	38	39	37	41	41	38	34	37	38	35
Trudno powiedzieć	14	15	13	13	11	14	13	11	11	13	12	10	10

CBOS

RYS. 2. Oceny wyników działalności rządu

Do listopada 2011 roku wskazania dotyczyły pierwszego rządu Donalda Tuska, od stycznia 2012 roku – drugiego rządu Donalda Tuska, od listopada 2014 roku dotyczyły rządu Ewy Kopacz, a od stycznia 2016 roku dotyczą rządu Beaty Szydło. Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

Rezultaty pracy rządu najlepiej oceniają osoby z wykształceniem podstawowym (75%), badani o miesięcznych dochodach *per capita* poniżej 1000 zł (69%), mieszkańcy wsi (67%) oraz ludzie starsi, mający 65 lat i więcej (65%). Spośród grup społeczno-zawodowych do najbardziej zadowolonych z wyników działalności rządu, obok rolników (69%) i emerytów (64%), należą gospodynie domowe (71%). Częściej negatywnie niż pozytywnie podsumowują bilans jego działań mieszkańcy dużych miast (52%), badani z wyższym wykształceniem (47%), kadra kierownicza i specjaliści (50%),

pracownicy administracyjno-biurowi (57%) oraz zatrudnieni w sektorze publicznym (48%). Ponadto częściej niż przeciętnie krytyczni w ocenach są badani o miesięcznych dochodach *per capita* co najmniej 1400 zł (43%) oraz osoby w wieku 25–44 lata (43%).

Postrzeganie wyników działalności gabinetu Beaty Szydło, podobnie jak identyfikacja z ekipą rządzącą, zależy jednak przede wszystkim od orientacji politycznej i światopoglądowej. Pozytywnie dorobek rządu ocenia 81% badanych deklarujących prawicowe poglądy polityczne, 75% respondentów najbardziej zaangażowanych w praktyki religijne oraz 67% praktykujących raz w tygodniu. Krytycznie o efektach jego pracy wypowiada się 62% badanych identyfikujących się z lewicą i 56% niepraktykujących religijnie.

Dokonania rządu chwali ogromna większość wyborców PiS. Rezultaty jego działań skłonna jest jednak doceniać także mniej więcej połowa zwolenników Kukiz'15 i PSL. Dość jednoznacznie krytyczni w ocenach efektów pracy rządu pozostają natomiast sympatycy PO i Nowoczesnej. Wśród niezdecydowanych, kogo poprzeć w wyborach parlamentarnych oraz wśród niegłosujących opinie o wynikach działalności rządu są podzielone, częściej jednak dobre niż złe.

TABELA 4

Potencjalne elektoraty*	Oceny wyników działalności rządu		
	dobrze	złe	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Polską Razem)	96	2	2
Kukiz'15	54	40	6
Polskie Stronnictwo Ludowe	49	37	14
Platforma Obywatelska	11	77	12
Nowoczesna Ryszarda Petru	3	86	11
Niezdecydowani, na kogo głosować	42	36	22
Niegłosujący	48	35	17

* Określone na podstawie deklaracji poparcia danego ugrupowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych

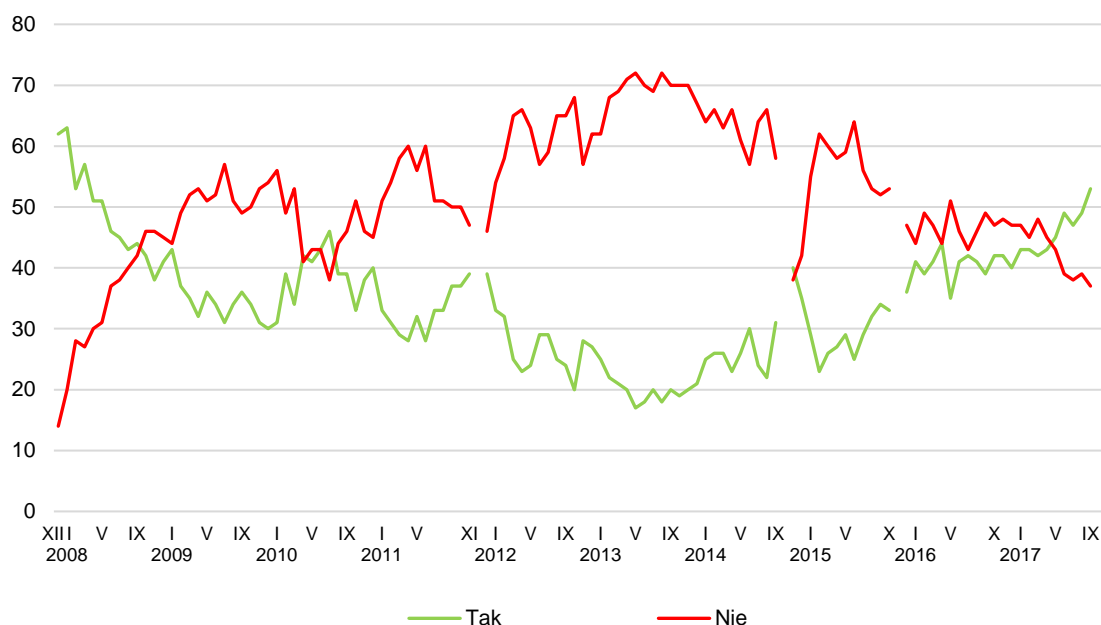
OCENA POLITYKI GOSPODARCZEJ RZĄDU

Lepsze niż miesiąc temu są także oceny polityki rządu w sferze gospodarki. Perspektywy poprawy sytuacji gospodarczej w wyniku podejmowanych przez niego działań dostrzega 53% ankietowanych (wzrost o 4 punkty procentowe). Sceptycznie odnosi się do tego 37% respondentów (spadek o 2 punkty).

TABELA 5

Czy, Pana(i) zdaniem, polityka obecnego rządu stwarza szanse poprawy sytuacji gospodarczej?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2016				2017								
	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
	w procentach												
Tak	39	42	42	40	43	43	42	43	45	49	47	49	53
Nie	49	47	48	47	47	45	48	45	43	39	38	39	37
Trudno powiedzieć	12	11	10	13	10	12	10	13	12	12	15	12	10

RYS. 3. Czy, Pana(i) zdaniem, polityka obecnego rządu stwarza szanse poprawy sytuacji gospodarczej?

Do listopada 2011 roku wskazania dotyczyły pierwszego rządu Donalda Tuska, od grudnia 2011 roku – drugiego rządu Donalda Tuska, od listopada 2014 roku dotyczyły rządu Ewy Kopacz, a od grudnia 2015 roku dotyczą rządu Beaty Szydło. Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

Ogólnie rzecz biorąc, zadowolenie z polityki gospodarczej rządu najczęściej deklarują osoby z wykształceniem podstawowym (66%), gorzej sytuowane – o miesięcznych dochodach *per capita* poniżej 1000 zł (67%), mieszkańcy wsi (61%) oraz badani w wieku 55+ (60%). Stosunkowo najbardziej krytyczni w ocenach są mieszkańcy dużych, ponadpółmilionowych miast (52%), badani z wyższym wykształceniem (46%), respondenci o miesięcznych dochodach *per capita* od 1400 zł do 1999 zł (47%) oraz osoby w wieku 35–44 lata (46%).

Także w przypadku ocen polityki rządu w sferze gospodarki większe znaczenie niż położenie w strukturze społeczno-demograficznej ma orientacja polityczna i światopoglądowa. Szansę na poprawę sytuacji gospodarczej w wyniku działań podejmowanych przez rząd widzą przede wszystkim badani deklarujący prawicowe poglądy polityczne (78%), osoby najbardziej religijne – praktykujące kilka razy w tygodniu (71%), a ponadprzeciętnie często także respondenci uczestniczący w praktykach religijnych raz w tygodniu (62%). Perspektywy poprawy sytuacji gospodarczej nie dostrzegają natomiast przede wszystkim badani o orientacji lewicowej (59%) oraz nieuczestniczący w praktykach religijnych (51%).

Zróźnicowanie opinii o polityce gospodarczej rządu najbardziej widoczne jest w elektoratach partyjnych. W ogromnej większości pozytywnie oceniają ją wyborcy rządzącej partii. Szanse na poprawę sytuacji gospodarczej dostrzega także większość zwolenników Kukiz'15 oraz duża część

sympatyków PSL. W skuteczność działań rządu w sferze gospodarki nie wierzy zdecydowana większość wyborców PO i Nowoczesnej. Wyborcy niezdecydowani, na kogo głosować oraz niezamierzający brać udziału w wyborach mają na ten temat opinie ambiwalentne.

TABELA 6

Potencjalne elektoraty*	Czy, Pana(i) zdaniem, polityka obecnego rządu stwarza szansę poprawy sytuacji gospodarczej?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Polską Razem)	95	3	2
Kukiz'15	61	29	10
Polskie Stronnictwo Ludowe	43	46	11
Platforma Obywatelska	16	76	8
Nowoczesna Ryszarda Petru	10	84	6
Niezdecydowani, na kogo głosować	42	44	14
Niegłosujący	42	41	17

* Określone na podstawie deklaracji poparcia danego ugrupowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych

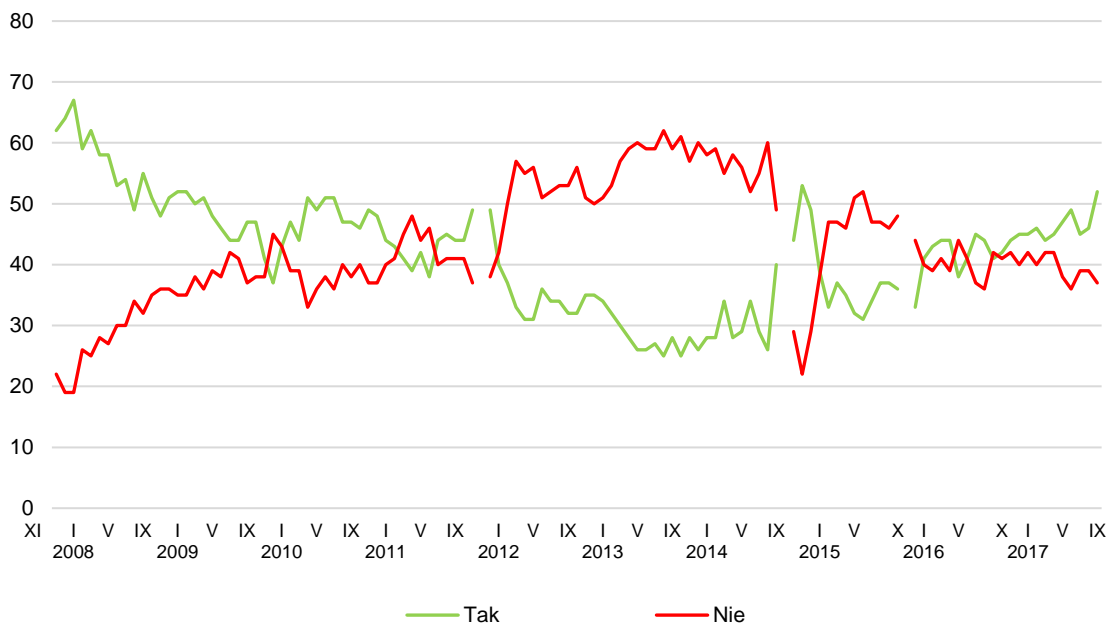
ZADOWOLENIE Z PREMIER

Polepszyły się notowania Beaty Szydło jako szefowej rządu. Zadowolenie z tego, że stoi ona na czele rządzącego gabinetu, wyraża 52% badanych (od sierpnia wzrost o 6 punktów procentowych). Niezadowolonych jest 37% respondentów (spadek o 2 punkty).

TABELA 7

Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Beata Szydło ?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2016				2017								
	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
	w procentach												
Tak	41	42	44	45	45	46	44	45	47	49	45	46	52
Nie	42	41	42	40	42	40	42	42	38	36	39	39	37
Trudno powiedzieć	17	17	14	15	13	14	14	13	15	14	16	14	11

RYS. 4. Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Beata Szydło?

Do listopada 2011 roku wskazania dotyczyły pierwszego rządu Donalda Tuska, od grudnia 2011 roku – drugiego rządu Donalda Tuska, od października 2014 roku dotyczyły rządu Ewy Kopacz, a od grudnia 2015 roku dotyczą rządu Beaty Szydło. Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

Premier Beatę Szydło, podobnie jak kierowany przez nią rząd, najczęściej popierają osoby z wykształceniem podstawowym (76%), o miesięcznych dochodach *per capita* poniżej 1000 zł (66%), mieszkańcy wsi (62%) oraz badani w wieku 55+ (61%). Niezadowoleni z premier częściej niż przeciętnie są natomiast respondenci mający od 25 do 44 lat (45%), mieszkańcy miast największych (49%) i najmniejszych (51%), osoby z wyższym wykształceniem (45%), badani o miesięcznych dochodach *per capita* od 1400 do 1999 zł (48%).

Dla społecznego odbioru Beaty Szydło, tak jak całego rządu, kluczowe znaczenie ma orientacja polityczna i światopoglądowa. Z aprobatą przyjmuje ją w roli szefowej Rady Ministrów 76% osób deklarujących prawicowe poglądy polityczne i 78% najbardziej zaangażowanych w praktyki religijne. Niezadowolenie z premier wyraża większość osób identyfikujących się z lewicą (65%) oraz nieuczestniczących w praktykach religijnych (61%).

Obecną premier akceptuje ogromna większość wyborców rządzącej partii. Zadowolenie z tego, że stoi ona na czele rządu, wyraża także ponad połowa sympatyków Kukiz'15 oraz ponad jedna trzecia zwolenników PSL. Beatę Szydło krytykuje natomiast większość zwolenników PO i Nowoczesnej. Wśród niezdecydowanych, na kogo głosować w wyborach do Sejmu, premier ma więcej przeciwników niż zwolenników, a wśród biernych politycznie – odwrotnie.

TABELA 8

Potencjalne elektoraty*	Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Beata Szydło?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Polską Razem)	95	3	2
Kukiz'15	51	36	13
Polskie Stronnictwo Ludowe	36	47	17
Platforma Obywatelska	10	79	11
Nowoczesna Ryszarda Petru	6	85	9
Niezdecydowani, na kogo głosować	32	46	22
Niegłosujący	45	36	19

* Określone na podstawie deklaracji poparcia danego ugrupowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych

We wrześniu Prawo i Sprawiedliwość uzyskało – przy wysokiej mobilizacji wyborczej – rekordowo duże poparcie wśród zadeklarowanych wyborców². Również notowania rządu są najlepsze z dotychczasowych. Efekty jego działalności skłonni są doceniać nie tylko wyborcy rządzącej partii, zgodnie chwaleńcy obecną ekipę, ale także znaczna część sympatyków Kukiz'15 oraz Polskiego Stronnictwa Ludowego. Dobrym notowaniom rządu sprzyja bez wątpienia dobra sytuacja gospodarcza, a także polityka społeczna, której wizytówką stał się program „Rodzina 500 plus”, a wśród osób słabiej wykształconych i sytuowanych – w jakimś stopniu zapewne też retoryka walki z elitami.

Notowania rządu należy uznać za dobre także na tle wyników, jakie uzyskiwały poprzednie gabinety rządowe. Dotyczy to przede wszystkim ocen rezultatów działalności rządu i jego polityki gospodarczej. Wprawdzie nie ma mowy w tym kontekście o rekordowych wynikach, jednak warto zwrócić uwagę, że żaden rząd po blisko dwóch latach swojego urzędowania nie był równie dobrze oceniany za efekty swoich działań, w tym też za realizowaną politykę gospodarczą. Typowa była raczej sytuacja szybciej lub wolniej postępującego procesu pogorszenia się notowań. Dobre (a jeśli chodzi o oceny działań nawet rosnące) notowania zachowały do końca gabinety Józefa Oleksego i Włodzimierza Cimoszewicza, z których jednak każdy funkcjonował krócej niż przez połowę kadencji Sejmu.

Opracowała

Beata Roguska

² Por. komunikat CBOS „Preferencje partyjne we wrześniu”, wrzesień 2017 (oprac. K. Pankowski).